

Інформаційне повідомлення

7 – 20 грудня 2019 року

в Державній науково-технічній бібліотеці України пройдёт виставка видань з фонду Бібліотеки, присвячена 100-річчю з дня народження відомого вченого-математика, фахівця у галузі програмного забезпечення комп'ютерів, члена-кореспондента НАН України, заслуженого діяча науки, дійсного члена Міжнародної академії комп'ютерних наук, двічі — Державної премії України, премії НАН України імені Глушкова. Нагороджена орденом княгині Ольги

Ющенко

Катерини Логвинівни

Катерина Логвинівна Ющенко (8 грудня 1919, Чигирин – 15 серпня 2001).

За короткий час К.Л. Ющенко стала одним з провідних фахівців з програмування. Вона – перший в СРСР доктор фізико-математичних наук, якому ця ступінь присвоєна за роботи з програмування.

За участі Катерини Ющенко було розроблено концепцію і формальну мову *адресного програмування*, де у вигляді математичного формалізму вводилися операції з *адресами комп'ютера* (такі як взяття або запис значення за заданою адресою). Роботи з адресного програмування з'явилися раніше мови *PLI*, у рамках якої *Гарольдом Лоусоном* було введено поняття *вказівник*.

Написала перші програми для першої ЕОМ, створеної у НАН України під керівництвом Сергія Олексійовича Лебедева. За сорок років роботи в Інституті кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України нею створена широковідома в Україні і за кордоном наукова школа теоретичного програмування.

Створення Адресної мови програмування – перше фундаментальне досягнення наукової школи теоретичного програмування. Випередивши створення перших мов програмування Фортран (1958), Кобол (1959) і Алгол (1960). Адресна мова програмування підготувала появу не тільки мов програмування з апаратом непрямої адресації, але й асемблерів. У 1970–1980-ті роки остаточно склався предмет дослідження теоретичного програмування. Основним досягненням школи у цей час стало створення алгебро-граматичного (АГ) апарату синтезу програмного продукту.

У 1990-ті роки школа теоретичного програмування сконцентрувала зусилля на дослідженні АГ - методів представлення знань про моделі організації обчислень і дружнього інтерфейсу користувача при проектуванні і розробці баз даних і знань для систем прийняття рішень, експертних систем і методів одержання знань для них, навчальних систем різної орієнтації.

Пройшовши сорокарічний шлях досліджень, теоретичне програмування збагатилося власним розвинутим формально-алгоритмічним апаратом, а предмет досліджень істотно розширився від процедурних мов до методів подання знань, що складають штучний інтелект інструментарію розробників прикладних систем. Як спосіб спілкування з комп'ютером і засіб розробки програм, мови трансформувалися у алгоритмічні системи зі збалансованими наборами конструктивів.

К.Л. Ющенко мала **5 авторських свідоцтв**, нею розроблено **8 Державних стандартів України**. Вона автор більш як **200 наукових праць**, у тому числі **23 монографій** та навчальних посібників. Частина з них вийшла двома-трьома виданнями і перекладена за кордоном – в Німеччині, Чехії, Франції, Данії тощо.